

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/30/2023
Identifikačné číslo spisu:	1315210337
Dátum vydania rozhodnutia:	19.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1315210337.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu SPP - distribúcia, a.s., so sídlom Mlynské nivy 44/b, Bratislava, IČO: 35 910 739, zastúpeného Jakubčák, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Michalská 14, Bratislava, IČO: 47 255 706, proti žalovanému GULDAN, spol. s r.o., so sídlom Hlavná 69, Bernolákovo, IČO: 35 738 774, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Jozef Holíč s. r. o., so sídlom Poľovnícka 4, Bernolákovo, IČO: 51 163 730, o zaplatenie 3 443,97 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B3-26Cb/235/2015, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III (teraz Mestský súd Bratislava III) č. k. 26Cb 235/2015-252 zo dňa 4. mája 2020 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava III (teraz Mestský súd Bratislava III) č. k. 26Cb/235/2015-356 zo dňa 12. januára 2021, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .
- II. Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .
- III. Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (teraz Mestský súd Bratislava III; ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 26Cb 235/2015-252 (vydaným sudcom) zo dňa 4. mája 2020, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava III (teraz Mestský súd Bratislava III) č. k. 26Cb/235/2015-356 zo dňa 12. januára 2021, zamietol sťažnosť žalovaného proti uzneseniu č. k. 26Cb 235/2015-225 zo dňa 25. februára 2020, vydanému vyšším súdnym úradníkom, ktorým konanie o dovolaní žalovaného (proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/231/2017-103 zo dňa 11. apríla 2018) zastavil z dôvodu, že žalovaný nezaplatil súdny poplatok za dovolanie v súdom určenej lehote.
2. Súd prvej inštancie uviedol, že ak poplatník (v tomto prípade žalovaný ako dovolateľ) nezaplatí v

súdom určenej lehote súdny poplatok, súd konanie zastaví. Ďalej konštatoval, že podľa ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSP“), určil žalovanému na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie lehotu 20 dní od doručenia výzvy. Vzhľadom na výšku súdneho poplatku (413 eur) považoval stanovenú lehotu na zaplatenie poplatku za dostatočnú.

Napriek tomu, že žalovaný (zastúpený advokátom) bol riadne poučený o možnosti zastavenia konania, ničím nepreukázal, že by si zákonnú povinnosť, spočívajúcu v zaplatení súdneho poplatku za dovolanie v stanovenej lehote, splnil včas, práve naopak, sám priznal, že súdny poplatok za dovolanie bol zaplatený po lehote stanovenej súdom na úhradu uvedeného poplatku.

Súd prvej inštancie tak bol nútený pre nedodržanie stanovenej lehoty na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie zo strany žalovaného dovolacie konanie zastaviť. V tomto ohľade súd prvej inštancie poukázal aj na prípis Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. februára 2020 (č.l. 233), ktorým súdny spis z totožných dôvodov vrátil súdu prvej inštancie bez rozhodnutia o dovolaní. Súd prvej inštancie na základe vyššie uvedených skutočností sťažnosť žalovaného proti uzneseniu o zastavení konania o dovolaní posúdil ako nedôvodnú, a preto ju zamietol.

3. Proti právoplatnému rozhodnutiu, ktorým súd prvej inštancie zamietol sťažnosť žalovaného, podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil tvrdením, že napriek neprípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie, je treba predmetné ustanovenie interpretovať eurokonformne, v súlade s judikátúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), a teda ním podané dovolanie žiadal prejednať a vyhovieť mu. V tejto súvislosti poukázal na Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej tiež „Dohovor“), pričom zvýraznil, že „právo na spravodlivý proces a spravodlivý rozsudok je NAD USTANOVENÍM zákona o súdnych poplatkoch!“.

Požiadaval, „aby dovolací súd aplikoval judikatúru ESLP a aby sa domáhal stanoviska, či ustanovenia § 10 a § 14 zákona číslo 71/1992 Zb. v platnom znení nie sú v rozpore s článkami 4 ods. 3 a 4 Listiny, čl. 6, čl. 13 Dohovoru, prípadne, aby si pred rozhodnutím vyžiadal právne stanovisko Európskeho súdu“.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), posudzujúc dovolanie žalovaného v podaní z 21. júna 2020 podľa jeho obsahu, konštatuje, že okrem samotného dovolania, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodil z § 420 písm. f) CSP, navrhujúc, aby pri jeho extenzívnej interpretácii dovolací súd prednostne aplikoval judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, súčasne navrhol prerušenie dovolacieho konania v dôsledku jeho návrhu, aby si dovolací súd „pred rozhodnutím vyžiadal právne stanovisko Európskeho súdu“ k otázke súladu dovolateľom vybraných ustanovení ZoSP s Dohovorom.

5. Dovolateľ v podanom dovolaní namietal, že počas konania došlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Podľa názoru dovolateľa malo k uvedenému porušeniu dôjsť v dôsledku postupu súdov, spočívajúceho v procesných úkonoch vykonaných v súvislosti so zastavením dovolacieho konania z dôvodu neuhradeného súdneho poplatku v stanovenej lehote. Dovolateľ uviedol, že sa síce jedná o zákonný postup, avšak uvedené medzinárodné zmluvy takýto postup pokladajú za nespravodlivý. Ďalej konkretizoval, že v konaní došlo k zbytočným prieťahom a k nesprávnemu úradnému postupu, čím bolo porušené právo na spravodlivý súdny proces.

6. Záverom dovolateľ uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces je potrebné vnímať ako nadradené ustanoveniam ZoSP. Preto dovolateľ požaduje, aby si dovolací súd pred rozhodnutím o dovolaní vyžiadal stanovisko od ESLP alebo „inej európskej súdnej authority“, či ustanovenie § 10 ods. 2 ZoSP „nie je v rozpore s normami Európskeho súdneho dvora a judikátúrou EÚ“.

7. K dovolaniu žalovaného podal vyjadrenie žalobca a navrhol ho odmietnuť ako neprípustné. Zdôraznil poplatkovú povinnosť spojenú s podaním dovolania a to, že dovolateľovi bola súdom poskytnutá nadštandardná dodatočná lehota na splnenie poplatkovej povinnosti podľa ZoSP.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

9. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

10. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa ustanovenia § 431 ods. 1 a 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

12. Podľa ustanovenia § 440 CSP, dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov SR. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. To platí pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania.

15. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

16. Civilný sporový poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok a jeho mimoriadna povaha sa prejavuje, okrem iného, aj v prísne regulovaných predpokladoch jeho

pripustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

17. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolaťa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolaťom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

18. Podľa § 10 ods. 1 ZoSP, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, príslušný súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

19. Podľa ust. § 14 ods. 1 ZoSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie vo veciach poplatkov sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku okrem § 357 písm. a).

20. Podľa § 14 ods. 4 ZoSP, v konaní podľa tohto zákona koná a rozhoduje vyšší súdny úradník vrátane rozhodovania o zastavení konania. Sudca v konaní koná a rozhoduje o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka. Ak sa sťažnosti vyhovie v plnom rozsahu, rozhodnutie nemusí obsahovať odôvodnenie.

21. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom dňa 25. februára 2020, č. k. 26Cb/235/2015-225, podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch zastavil dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie (proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/231/2017-103 zo dňa 11. apríla 2018). Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný sťažnosť, o ktorej súd prvej inštancie rozhodol uznesením č. k. 26Cb/235/2015-252 zo dňa 4. mája 2020 (v spojení s opravným uznesením č. k. 26Cb/235/2015-356 zo dňa 12. januára 2021), vydaným sudcom, tak, že sťažnosť zamietol (§ 248 a nasl. CSP). Toto uznesenie súdu prvej inštancie žalovaný napadol dovolaním, ktoré je predmetom prieskumu a rozhodnutia dovolacieho súdu v tomto konaní.

22. Dovolací súd primárne vo vzťahu k námietke dovolaťa obsiahnutej na str. 5 v poslednom odseku dovolania konštatuje, že proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 355 ods. 2 CSP). Uznesenia, proti ktorým zákon odvolanie pripúšťa, sú taxatívne vymenované v ustanovení § 357 CSP. Medzi týmito uzneseniami sa ale uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o sťažnosti proti uzneseniu vydanému súdnym úradníkom, nenachádza, z čoho a contrario vyplýva, že proti nemu nie je odvolanie prípustné.

Prípustnosť odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku je s účinnosťou od 1. júla 2017 výslovne vylúčená ustanovením § 10

ods. 1 ZoSP v spojení s § 14 ods. 1 ZoSP, v zmysle ktorého, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie vo veciach poplatkov sa primerane použijú ustanovenia CSP okrem § 357 písm. a) CSP (t. j. ustanovenia o prípustnosti odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zastavení konania).

23. Dovolací súd má za to, že zmyslom a účelom dovolania ako procesného inštitútu a v tom dôsledku úlohou dovolacieho súdu, je preskúmať zákonnosť a vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu - t. j., či odvolací súd riadne preskúmal namietané odvolacie dôvody (odvolacie námietky) a či k nim zaujal správny právny záver - a svojou rozhodovacou činnosťou

zasiahnuť do rozhodnutia odvolacieho súdu a odstrániť namietané nesprávnosti v prípade, že ich odvolací súd svojím procesným postupom sám nenapravil. Ak však zákon vylučuje prípustnosť odvolania proti konkrétnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie, odvolací súd nemá zákonnú možnosť vytýkať chyby a nedostatky preskúmať a ich prípadný výskyt napraviť.

24. Ak zákon proti určitému typu súdneho rozhodnutia vyhlási riadny opravný prostriedok za právne neúčinný (t. j. že sa ním v danom prípade nemožno úspešne domáhať nápravy chýb a nedostatkov pred súdom nižšej inštancie), nemôže byť právne účinným ani mimoriadny opravný prostriedok. Inak by právna úprava riadneho opravného prostriedku pre tento typ súdneho rozhodnutia v inštančnom postupe stratila svoj význam a zmysel a bola by v rozpore s princípom prezumpcie racionálneho zákonodarcu, ktorý je nevyhnutným predpokladom existencie právnej istoty a právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a zároveň by sa tým poprela účelnosť práva ako základná právna hodnota.

25. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uvádza, že ak zákon proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vylučuje prípustnosť odvolania (nepripúšťa odvolanie) ako riadneho opravného prostriedku, tým skôr je vylúčená i prípustnosť dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Pre danú vec z uvedeného vyplýva, že ak zákon proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nepripúšťa odvolanie, nemožno proti tomuto rozhodnutiu úspešne podať ani dovolanie (m. m. 5Obdo/28/2022).

26. Dovolací súd tu poukazuje na skoršie rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obo/14/2018 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 82/2018, podľa ktorého „(k)onanie o súdnych poplatkoch s účinnosťou od 1. júla 2017, vrátane vydania uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, je jednoinštančné a vedie sa výlučne na súde prvej inštancie. Proti uzneseniu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, ktoré bolo vydané po 1. júli 2017, nie je prípustné odvolanie a ani dovolanie“. A (primerane) tiež na uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 25. júla 2017, sp. zn. 4Obdo/18/2017, publikované pod č. R 81/2018, s obdobnými závermi vo vzťahu k prípustnosti dovolania.

27. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) už viackrát (napr. II. ÚS 224/2018, II. ÚS 105/2018, II. ÚS 134/2015, II. ÚS 361/2015) zdôraznil, že rozhodovanie o súdnych poplatkoch (napr. o oslobodení od súdnych poplatkov, o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku a pod.) spravidla nemôže byť predmetom ústavnej ochrany, pretože aj keď sa jeho výsledok sekundárne dotýka účastníka konania, samotný „spor“ ohľadne nezaplatenia súdneho poplatku vzhľadom na podstatu konania v zásade nedosahuje intenzitu opodstatňujúcu porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa. Rozhodovanie o súdnych poplatkoch, o naplnení zákonom ustanovených predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov, o následkoch nepriznania oslobodenia od povinnosti zaplatiť súdny poplatok alebo o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku - spadá podľa ústavného súdu výlučne do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov.

28. Podľa § 447 písm. c) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

29. Dovolací súd uzatvára, že prípustnosť dovolania žalovaného proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým súd zamietol sťažnosť žalovaného proti uzneseniu o zastavení dovolacieho konania v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku v súdom stanovenej lehote, nie je daná. Prípustnosť dovolania je v danom prípade zákonom vylúčená, pričom túto nemožno vyvodiť ani z ustanovenia § 420 CSP, ani z ustanovenia § 421 CSP, a preto dovolanie žalovaného, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, dovolací súd nevyhnutne odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

30. Dovolací súd len na okraj poznamenáva, že pokiaľ dovolateľ vyvodzoval prípustnosť, a tým aj dôvodnosť svojho dovolania z ním tvrdeného údajného nesprávneho (nezákonného) úradného postupu súdu prvej inštancie, ktorý samotnú výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie (proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/231/2017-103 zo dňa 11. apríla 2018) doručoval len zástupcovi žalovaného, hoci podľa názoru dovolateľa mal výzvu doručiť priamo žalovanému (dovolateľovi), tak uvedená námietka je založená na nesprávnej premise dovolateľa. Z ustanovenia § 110 ods. 1 veta tretia CSP totiž explicitne vyplýva, že výzva na zaplatenie súdneho poplatku, ako aj procesné poučenia vydané súdom sa doručujú iba zástupcovi. Nesprávna je tiež argumentácia dovolateľa o prípustnosti dovolania z hľadiska porušenia jeho práva na spravodlivý proces z dôvodu súdnych prietahov v konaní (bez ich špecifikácie). V tomto smere dovolací súd poukazuje na to, že prietahy v súdnom konaní ani v minulosti neboli judikatúrou najvyššieho súdu, aktuálnou aj v súčasnosti, považované za dôvod, ktorý by zakladal procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (teraz § 420 písm. f) CSP; napr. uznesenie z 31. júla 2012, sp. zn. 3 Cdo 139/2011).

K návrhu na prerušenie dovolacieho konania

31. Pokiaľ z obsahu dovolania bolo možné vyrozumieť návrh dovolateľa na prerušenie dovolacieho konania za účelom vyžiadania stanoviska od ESLP alebo inej európskej súdnej autority, či ustanovenie § 10 ods. 2 ZoSP „nie je v rozpore s normami Európskeho súdneho dvora a judikatúrou EÚ“, tak dovolací súd nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by mal takému návrhu dovolateľa vyhovieť.

32. Podľa § 438 ods. 1 CSP, na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

33. Podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP, súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti.

34. Návrh dovolateľa na prerušenie konania vo svojej podstate nabáda dovolací súd, aby vyvolal tzv. prejudiciálne konanie týkajúce sa namietanej úpravy zákona o súdnych poplatkoch ako nesúladnej s právom EÚ, z hľadiska práva na prístup k súdu a spravodlivý súdny proces.

35. Samotné prejudiciálne konanie je základným mechanizmom práva EÚ, ktorého účelom je poskytnúť súdom členských štátov prostriedok na zabezpečenie jednotného výkladu a uplatňovania tohto práva v rámci EÚ. Podľa článku 19 ods. 3 písm. b) Zmluvy o Európskej únii a článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať prejudiciálne rozhodnutie o výklade práva EÚ a o platnosti aktov prijatých inštitúciami, orgánmi, úradmi alebo agentúrami EÚ. Úlohou Súdného dvora EÚ v rámci prejudiciálneho konania je poskytnúť výklad práva EÚ alebo rozhodnúť o jeho platnosti a nie uplatňovať toto právo na skutkový stav, ktorý vyplýva z konania vo veci samej. To je úloha vnútroštátneho súdu, a preto Súdnemu dvoru EÚ neprislúcha rozhodovať o skutkových otázkach, ktoré vznikli v konaní o veci samej, ani rozhodovať o prípadných rozdielnych názoroch na výklad alebo uplatňovanie vnútroštátnych predpisov (bližšie pozri výklad v odporúčaní SD EÚ v Úradnom vestníku EÚ zo 6. novembra 2012, č. C 338/1.).

36. Podľa názoru dovolacieho súdu nie je daný žiadny dôvod na prerušenie konania z dôvodov uvádzaných dovolateľom.

37. Už podľa skoršej judikatúry najvyššieho súdu, výzva na zaplatenie súdneho poplatku (§ 10 ods. 1 ZoSP) je poplatníkovi zasielaná v prípade nezaplatenia súdneho poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania; následkom nezaplatenia súdneho poplatku je zastavenie konania. Účelom výzvy nie je uloženie povinnosti zaplatiť súdny poplatok,

ale upozornenie na jej nesplnenie. Sama povinnosť vyplýva zo zákona a je podmienkou na to, aby súd mohol pokračovať v konaní. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku teda nie je rozhodnutím, neukladá sa ňou povinnosť účastníkovi konania a nevzťahujú sa na ňu požiadavky kladené na obsahové a formálne náležitosti rozhodnutia (uznesenia) [8 Sži 18/2013]. Ak súd poplatníka iba vyzve na zaplatenie poplatku, a to s poučením o následkoch jeho nezaplatenia, a v lehote určenej súdom poplatok nebol zaplatený, potom súd takéto konanie zastaví. Tieto následky nezaplatenia súdneho poplatku sú uvedené v ustanovení § 10 ZoSP (R 6/2006).

38. Dovolací súd ďalej uvádza, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti viackrát poukázal na to, že pokiaľ ide o povinnosť zaplatiť súdny poplatok ako podmienku konania, Európsky súd pre ľudské práva opakovane zdôraznil, že povinnosť zaplatiť súdny poplatok nemôže byť považovaná za také obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré by samé osebe bolo v nesúlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 176/03, I. ÚS 71/02).

39. Európsky súd pre ľudské práva tiež zdôraznil, že z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nevyplyva právo na bezplatné súdne konanie (mutatis mutandis rozsudok ESĽP vo veci Airey v. Írsko z 9. októbra 1979, § 25-26), a že nikdy nevylúčil možnosť, že potreby spravodlivého výkonu justície môžu odôvodniť uloženie peňažného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu (mutatis mutandis rozsudky ESĽP vo veci Brualla Gómez de la Torre v. Španielsko z 19. decembra 1997, § 33; vo veci Tolstoy - Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo z 13. júla 1995, § 61 a nasl.; vo veci Kreuz v. Poľsko, § 54).

40. Z vyššie uvedeného vyplýva, že už v skorších rozhodnutiach ESĽP, ústavného súdu, či najvyššieho súdu, bola daná relevantná odpoveď na otázky týkajúce sa ako povinnosti strany platiť súdny poplatok (tu za dovolanie) tak následkov nesplnenia takejto povinnosti vyplývajúcej zo zákona o súdnych poplatkoch. Preto nie je daný dôvod na prerušenie konania podľa návrhu dovolateľa.

41. O prerušení konania súd môže rozhodnúť na návrh strany alebo aj bez návrhu. Ak návrhu nemieni vyhovieť, a teda má na otázku prerušenia konania iný názor, o zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodne spolu s rozhodnutím vo veci samej, pričom tak nemusí urobiť samostatným uznesením, ale môže rozhodnúť v jednom rozhodnutí spolu s rozhodnutím o merite veci.

42. Dovolací súd primerane poukazuje aj na judikát č. R 53/1999, podľa ktorého prerušiť konanie podľa druhej vety § 109 ods. 1 písm. b) OSP (teraz § 162 ods. 1 písm. b) CSP - pozn. najvyššieho súdu), možno len vtedy, ak k záveru - že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s Ústavou SR, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná - dospel súd, a nie účastník.

43. Keďže z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že nie sú dané dôvody pre prerušenie dovolacieho konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP [ale ani podľa písm. b) tohto ustanovenia], k tomu podaný návrh dovolateľa zamietol.

44. Na dôvažok dovolací súd k argumentácii dovolateľa len poznamenáva, že v rámci právneho poriadku platného v Slovenskej republike sa uplatňuje právna fikcia, že každý je oboznámený s platnými a účinnými zákonmi a je si vedomý svojich práv a povinností. Princíp ignorantia iuris non excusat teda platí pre každého a o to viac, ak ide o advokáta (advokátsku kanceláriu).

Z článku 11 ods. 3 Základných princípov Civilného sporového poriadku jasne vyplýva, že kto sa v styku so súdom alebo verejne prihlási k určitej profesijnej odbornosti, považuje sa za schopného konať s náležitou znalosťou veci spojenou s touto odbornosťou.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko,

čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb. Avšak dôvodom, pre ktorý žalovaný prostredníctvom svojho zástupcu opakovane bezúspešne napáda postup tak súdu prvej inštancie ako aj najvyššieho súdu, prostredníctvom dovolania, resp. viacerých ústavných sťažností (IV. ÚS 349/2021,

III. ÚS 233/2023), je vo svojej podstate to, že vlastným konaním, resp. nekonaním, zmeškal lehotu na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie, s čím zákon o súdnych poplatkoch spája ako nevyhnutný a nezvratný procesný následok zastavenie dovolacieho konania.

Tu dovolací súd poukazuje na uznesenie z 27. apríla 2023, č. k. III. ÚS 233/2023-22 (bod 13.), v ktorom ústavný súd vo vzťahu k totožnému žalovanému zreteľne uviedol, že: „Sťažovateľ sa teda pod heslom spravodlivosti dožaduje takého použitia zákona, ktorý by bol nad rámec jeho znenia a zmyslu...“. Uvedené možno obdobne vysloviť k argumentácii dovolateľa v podanom dovolaní ako z hľadiska dožadovania sa jeho prípustnosti mimo rámca úpravy v § 420 CSP, tak aj z hľadiska dovolateľom požadovaného nerešpektovania ustanovenia § 10 ods. 1 ZoSP.

45. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný, preto mu vznikol nárok plnú na náhradu trov dovolacieho konania. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP.

O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia dovolacieho súdu, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

46. Rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.